

Благословення

Михайло Яцків

Кров'ю пливе осінній захід крізь шпитальне вікно на розп'ятого Христа.

Серед тишини, на границі життя і смерті, стогнання, глухі зойки, в ушах шум: нужда-нужда-нужда і нудьга, як море. Хвиля за хвилею жене — не здогонить і гуде: суєта-суєта— суєта...

У залі між хворими жінка, в головах таблиця з розпізнанням: "Pneumonia catarrhalis in individuo praesox marantico"[1].

Інша будучність її чекала. Дивилася на своє життя, оглядала, як би оповідала його.

Її чоловік, зарібник при фабриці, працював тяжко, бувало, ніч його прижене, ніч вижене, ні неділі вільної, покашлював, показувалася кров, врешті прийшов вибух і стинає того чоловіка. Давно праця давала хліб і служила до здоров'я, інші вона стоїть каменем в горлі, ломить і вбиває. Наставники, як звичайно, злої волі, людоїди — проклинають бога за те, що робітник родиться лиш з одною парою рук, визискували його працю.

А хотів і мав для кого гарувати — як вертав домів, всміхався дітвак і лепетом "тата" вітав його.

Прохав, аби сиділа з дитиною біля його постелі. Дивився в них довго-довго, вкінці сказав, що на тім світі вже не будуть ним орати, і так згасли його очі.

Остала їй самотність — дитина. Взятася до тяжкої роботи прачки.

Та що ж, коли повиділа, що очі дитини під тінею великих рісниць ставали чимраз виразніші, личко окрашував занадто багрянний рум'янець, усточка, бліді вдень, стягалися вечором, дитя покидає дерев'яного коника, головка чимраз більше гаряча, воно бралось за неї рученятами, покашлювало й нужденіло, — відозвався слід батькової слабості і забирає матері всю надію.

Пішло за батьком в могилу, вона — знов сама.

— Що ж діяти?.. Буду далі те життя провадити. Бог дав, бог взяв.

І заробляла далі.

І восени на прапню, в праці на те життя перестудилася і прийшла тут до шпиталю.

Виморена на тілі й дусі, піддавалася слабості.

Чула, що кінець надходить, погодилася з долею і переглядала думкою ціле життя. Пригадала собі, як батько і мати відумирали її, то благословили на сей світ. Чула силу того благословення — гірко бідувала, але не скривдила нікого.

А знаєте, як тяжко нині не скривдити нікого...

Се благословення сталося її заповідею, хотіла лишити ту благодать на когось із живих, сповнити свій сердечний обов'язок, інакше тяжко їй зійти з сего світа. І вона мала дитину, багла благословити її на життя — смерть забрала ту дитину перед часом.

До зали входить молодий лікар з сестрою-жалібницею. В очах хорої станула ціла душа матері.

Тихим зойком прикликала його до себе, корчі ловили її, остивала і ймила його руку. Він згадав за свою матір і вклякнув коло ліжка. Зарібниця поклала руку на його голову і шептала блідими устами.

Криваве сонце притьмило червону лямку в ногах Христа, обагрило всьо довкола і ген-ген далекий осінній світ.

1907

[1] Нежитово запалення у людини, яка перед часом в'яне. (Прим. автора).